

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inostranstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 11.959.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubljana, petek 16. decembra 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Naše male razmere

V zadnjem »Proteus« čitamo v nekrologu po zaslužnem botaniku Rajku Justinu naslednji zaključni stavek: »Tako je v snežnih višavah ob poslednjem, gmičku triglavske rože umrl zaslužni mož, ki mu naše male razmere niso dale, da bi razvil vse svoje sposobnosti.«

Niso bile prvič napisane takšne besede ob smrti našega velikega moža, temveč se skoraj redno končujejo vsi nekrologi naših velikih mož s to ugotovitvijo. In bogzna kolikokrat bodo podobne besede še napisane in vendar ne bomo nič storili, da se te male razmere nehajo. Se nadalje bodo zaradi njih trpeli naši najboljši ljudje in še nadalje bo trpel zaradi njih ves narod. Menda nas je že kar objel fatalizem, da se iz teh malih razmer ne moremo izkoptati.

A ta fatalizem je napačen. Kajti kljub svoji maloštevilnosti ni treba, da bi hirali zaradi malih razmer. Ker smo maloštevilni, seveda ne moremo razviti takšnega življenja kot veliki narodi, vendar pa ni treba, da bi zato bilo naše mišljenje ozko. Tudi majhni vrtovi so lahko polni najbolj razkošnega in že omamljivo duhtečega cvetja, da se ozki plot okoli vrta sploh ne vidi in ne občuti. Tudi na malem vrtu se morejo ustvariti čudovito lepe reči, če oskrbuje vrt pravi vrtnar.

Naše male razmere so od nas samih povzročeno zlo in samo od nas samih je odvisno, če se to zlo odpravi. Z nestrpnostjo, ki se danes mnogim zdi kot posebno povzdigujoča lastnost, se seveda male razmere ne odpravljajo, pač pa se z njo ustvarjajo. Nestrpnost je isto ko nespoštovanje človeške osebnosti in zato nazadnjaštvo, ker priča o majhnem horizontu, ki je za male razmere tako značilen. Le iz širokega pojmovanja vseh človeških pojavov, le iz razumevanja teženj bližnjega se porajajo široki pogledi in veliki horizonti. Tudi v malih deželah so mogoči visoki hribovi in zato široki horizonti in zato ni treba, da bi maloštevilni narod moral životari v malih razmerah.

Široke horizonte pa je treba ljudem pokazati, pri nas pa se raje pokazujejo ozki. Vsa naša družba je zakovana v te ozke horizonte in vsako omizje se ponaša s tem, da se njegov horizont ne razširi s horizontom drugega omizja. Ne znamo združiti ta omizja, vse svoje posamezne družbe v eno veliko skupno družbo z velikim horizontom in zato životari v svojih majhnih razmerah.

Seveda je tej ozkosti družabnih stikov v veliki meri kriv naš slab gospodarski položaj. Le redki so naši ljudje, ki zaslužijo toliko, da bi mogli prosti vseh gmotnih skrbi zaživeti bolj polno življenje. Zato je odločilnega pomena, če dvignemo gmotni položaj vseh naših ljudi tako, da bodo mogli misliti ne samo na vsakdanji kruh, temveč tudi na kaj drugega. To tudi zato, da se vzbudi v njih ponos, ki sploh neče živeti v majhnih razmerah.

Naše male razmere so poglavje, ki je za ves naš kulturni polet najbolj usodno. Vedno bi morali imeti pred očmi, kako nas te male razmere tepejo, mislimo pa nanje samo takrat, kadar pišemo nekro-

loge naših prvih mož. Premalo se zavedamo, kako trpimo zaradi malih razmer.

A tudi zaradi svoje nevoščljivosti, ko z najbolj odkritosrčnim veseljem skodoželjnosti potegnemo navzdol slehernega našega človeka, ki se je le nekaj više dvignil. Vse mora biti pri nas v eni črti

in kdor se dvigne čez to črto, ta se ne reši obsodbe. Zato pa tudi nikdar nikomur ne pomagamo, da bi se dvignil čez črto. Pri tem pa govorimo in žlobudramo o napredku, kakor da bi se mogla dvigniti črta napredka, če pa vse ostaja na liniji vsakdanje povprečnosti.

Ves naš narod trpi zaradi naših

malih razmer in zato bi morala biti tudi naloga vsega naroda, da se teh malih razmer otrese. Ne samo naši kulturni delavci, tudi naši politični ljudje bi morali o tem misliti, ker na vse zadnje je naloga politikov, da privedejo narod iz malih razmer v polno nacionalno življenje.

Socialna - ne socialistična politika

Nova načela češkoslovaške socialne politike

Češka politika stopa pod vplivom silne zunanje katastrofe na vseh poljih na nova pota. Tako tudi v socialni politiki. V glasilu bivše agrarne stranke, v »Venkov« piše Rudolf Halik naslednje:

Socialna politika se mora do zadnjih posledic depolitizirati. Ne stranke, temveč država jo mora izvajati. Nič več ne bomo sentimentalno deklamirali o revščini, a revščina tudi ne bo več veljala kot krepost, niti premoženje kot zločin. Ne sme pa pomeniti revščina niti stiske niti pomanjkanja. Vso socialno službo bomo poenostavili in poenotili. Iz revščine ljudi se ne smejo deliti visoke plače onim, ki naj služijo socialni politiki.

Odpravili bomo boje med delodajci in delojemalci. Nobenih stavk ne bo več, pa tudi nobenih krivic.

Tudi se ne bo ubijala proizvodnja, pač pa se bo prevelikanski dobički korigirali. Socialna zakonodaja si bo zapisala na čelo krško načelo: vsak je moj bližnjik. Socialno ne bo istovetno s socialističnim.

Še naprej bodo le sanje, da ni več revežev, resnica pa more biti, da ne bo nihče več lačen, če žive drugi v blagostanju. Nihče ne sme biti brez stanovanja, če stanujejo bogataši v lepih stanovanjih v hišah, ki so se z državno pomočjo sezidale za reveže. Imeli bomo sanatorije za ljudi s sredstvi, toda tudi za revne bolnike mora biti poskrbljeno. Socialne institucije ne bodo imele na čelu nobenega novega plemstva. A tudi človeka nevredno prosjačenje se mora odpraviti.

To so načela nove češke socialne politike in tudi pri nas bo marksidno ta načela poptiral. Njih osnovna misel je, da spada socialno čutenje k dobri vzgoji in da je znak nekulturnosti, kdor nima srca za bližnjega v stiski ali nesreči. Socialno čutenje je dolžnost, ki izvira iz družabnosti človeka in kateri se mora pokoriti vsak, kdor hoče v človeški družbi živeti in v njej nekaj veljati. Seveda pa je tudi res, da slabost človeške narave zahteva, da se ta občna človeška socialna dolžnost tudi z zakoni sankcionira. S tem pa ni rečeno, da ne bi moglo priti človeštvo enkrat tudi do te stopnje, da bo tudi brez vseh kazenskih sankcij to dolžnost prostovoljno, a vendar v zadostni meri izpolnjevalo.

Na drugi strani pa ta nova socialna politika tudi ne priznava, da bi bilo socialno čutenje le privilegij enega razreda in da treba vse druge že kar naprej obsoditi kot nesocialne.

Ni isto socialna politika in socialistična politika. More se tudi slabše situiranim pomagati brez političnih špekulacij, zaradi ideje same.

In tako tudi socialne ustanove niso same sebi namen in njih interesi ne smejo biti važnejši kot interesi onih posameznikov, zaradi katerih so bile ustanovljene. Ne sme biti možna ta nesmiselnost, da bi ljudje trpeli, ker imajo preveč socialnih institucij, ker so te postale važnejše od socialnega dela samega.

V zvezi s tem pa je treba izreči še eno resnico, da mora za social-

ne ustanove veljati pravilo, da so tem bolje organizirane, čim manj imajo birokratizma. Če kje, potem se napake birokratizma pokažejo v socialni ustanovi posebno živo.

Na podlagi takšnega čisto človeško pojmovanega socializma bo treba izgraditi vse socialne ustanove in prevelike razlike se bodo izravnale, ljudje pa bodo živeli znošneje, prizanesljiveje in lepše življenje.

Revizija vseh sejmarških dovolil je potrebna

Krošnarji se poslužujejo tujih obrtnih dovolilnic

Na sejmu dne 23. novembra 1938 v Slov. Bistrici je zahteval službojoči orožnik od vseh sejmarjev, da mu pokažejo svoje sejmarške dovolilnice, one pa, ki so prodajali manufakturno blago, tudi dovoljenje za prodajo tega blaga. Tako je zahteval tudi od nekega krošnarja, ki je nato predložil obrtno dovolilnico, glasečo se na ime Petra Burazina, trgovca z manufakturnim blagom v Mariboru. Izkazalo pa se je, da dotični krošnar ni identičen s trgovcem Burazinom, temveč da se piše ta krošnar Ivan Mandarič, rojen leta 1908, v Imotskem v Dalmaciji. Mandarič je torej uporabljal tujo obrtno dovolilnico. Kako je prišel do nje, o tem tu nečemo razpravljati, temveč samo konstatiramo fakt, da se krošnarji poslužujejo tujih obrtnih dovolilnic, da morejo na ta način opravljati svojo protipostavno trgovino z manufakturnim blagom.

Na ta način pa ne škodujejo krošnarji samo zelo trgovcem, temveč tudi prav nesramno selparijo državno blagajno. Kajti na ta način se izognejo plačevanju vseh davkov in pristojbin in državna blagajna bi se hitro posušila, če bi tudi drugi prodajali s tujimi obrtnimi dovolilnicami. Zato pričakujemo, da bo oblast v tej zadevi prav strogo nastopila in krivce eksemplarično kaznovala.

Pri tej priliki pa moramo opozoriti še na nekaj drugega. Skoraj vse legitimacije sejmarjev, krošnarjev in podobnih ljudi so tako zamazane, obrabljene, da so popolnoma nečitljive. Kontrolnim organom je s tem njih služba silno otežkočena, če ne sploh onemogočena. Velika napaka je tudi, da so vse te legitimacije brez fotografij, da je popolnoma nemogoče ugotoviti, če je dotični, ki pokaže legitimacijo, v resnici tisti, kateremu je bila izdana. Zato treba z vso odločnostjo zahtevati, da se izdajajo v bodoče legitimacije sejmarjem in krošnarjem le s fotografijami. Zlasti med krošnarji

se skriva toliko temnih elementov, da bodo oblasti tudi sebi ustregle, če jim bodo izdajale le legitimacije s fotografijami.

Ker smo že pri krošnarjih, naj omenimo še trik, ki so se ga posluževati krošnarji na omenjenem sejmu v Slov. Bistrici. Tako je neki krošnar prodajal češko blago. Dejal je, da ga je dobil od svoje sestre, ki je poročena z nekim Čehom. Ta Čeh pa da je pribežal v Jugoslavijo in pripeljal s seboj večjo količino manufakturnega blaga. Zato more to blago prodajati mnogo izpod cene.

Seveda vse to ni prav nič res. Niti ni njegova sestra poročena s Čehom, niti ni dobil manufakturnega blaga od nobenega Čeha, niti ni prodajal češko blago. V resnici je le prodajal drugo blago za češko, lahkoverni ljudje pa so debelo nasedli.

Sicer pa se moramo res čuditi, kako morejo ljudje verjeti tako očitne neresnice. Ali morda mislijo lahkoverneži, da naše carinske oblasti puščajo manufakturno blago krošnarjem v državo kar brez plačevanja carine? Na kak način naj bi vendar bilo češko blago krošnarjev kar naenkrat najcenejše češko blago na svetu? Ti lahkoverni odjemalci krošnarjev menda v resnici mislijo, da je prepovedano misliti!

Znova poudarjamo: krošnarjska nadloga ne tepe samo trgovcev, temveč tudi ljudstvo in zlasti kmetsko ljudstvo. Svoj težko prislužen denar izdajajo ljudje za slabo blago in zato morajo to blago vedno znova kupovati, ker ne izdrži dolgo. Obvarujte vendar ljudstvo pred to škodo!

V Nemčiji ne pustijo nikomur krošnariti, kdor je zdrav in sposoben za delo. Tudi pri nas bi moralo biti tako, pa ne bo krošnarjski poklic pribežališče za vse delomržeže in temne elemente! Stroga kontrola naj se uvede nad krošnarji in tudi sejmarji in zalob naj se izstavljajo istim kot drugim samo legitimacije s fotografijami!

Nepotrebna in nesprejemljiva reklama na vžigalicah

Da bi povečala svoje dohodke, je začela monopolska uprava izdajati vžigalice z reklamo za nekatere velike firme. Navidezno je celo razveseljivo, da skuša monopolska uprava tudi z inserati na vžigalicah povečati svoje dohodke, ker bi pač bilo v interesu vseh davčnih zavezancev, če bi bili dohodki čim večji. Morda bi se potem tudi davčno breme nekaj znižalo. Ni pa gotovo, če monopolska uprava ta namen z inserati na vžigalicah tudi doseže. Vsaj v njenih izkazih o dohodkih vžigaličnega monopola se ne vidi, da bi ti inserati vidno dvignili njene dohodke.

Toda ti inserati so odveč še v drugem oziru. Vžigalice mora kupovati vsak. Vsak, kdor kupi vžigalice, mora plačati tudi prav znaten davek. Zato bi se smeli inserati na takšnih predmetih samo inserati, ki jih more odobravati prav vsak državljan Jugoslavije. Tega pa o sedanjih inseratih na vžigalicah res ni mogoče reči.

Celo nesprejemljiva pa postaja vsa ta zadeva s stališča trgovca, ki prodaja vžigalice. Mnogi trgovci morajo imeti vžigalice, prodajajo pa iste predmete, ki jih druga firma priporoča v inseratu na vžigalicah. Trgovci mora tako delati reklamo za firme, ki njemu konkurira. To pa je vendar preveč! Naj bo monopolska uprava zadovoljna, da ji trgovci za tako malenkostni dobiček prodajajo vžigalice, ne pa da zahteva od njih, da v svojo škodo delajo še reklamo za svoje konkurente.

Ze celo pa je napačno, kadar dovoljuje monopolska uprava, da tuje firme inserirajo na vžigalicah. Ali smo mar ustanovili vžigalični monopol zato, da bodo tuje firme delale konkurenco domačinom?

Ti inserati na vžigalicah so zato popolnoma napačni, nepotrebni in tudi čisto nesprejemljivi. Zato se naj odpravijo. Monopolska uprava pa naj poskrbi z zboljšanjem kakovosti vžigalic in znižanjem cen, da se bodo prodajale v večji meri in zaslužila bo stokrat več, kakor pa ji morejo dati ti inserati tujih firm.

Dvig cen v Nemčiji

Po podatkih statističnega urada so se povečale cene na debelo v novembru v Nemčiji za rastlinska živila za 0,4 odstotka, za zaklano živino za 0,7%, za živalske proizvode 2,4, za krmo za 0,5% in za kolonialno blago 3,2%. Od surovini sta se nekoliko pocenila cink in svinec. Dvignile pa so se cene za kožo in za nekatere tekstilne surovine. Tudi stavbeni les se je podražil. Skupno se je indeks cen v novembru za najpotrebnejše predmete povečal od 105,7 na 106,1 odstotka.

Pridobnina bo v Nemčiji zvišana

Za četrtek je bila sklicana seja nemške vlade, ki je bila predvsem posvečena gospodarskim vprašanjem. Nekateri so bili mnenja, da je sklenila seja oddajo premoženja. Ta vest pa je bila demantirana. Verjetno pa je, da se bo povisala pridobnina za vse samce in vse družine brez otrok. Ta povisek pa bi bil precej znaten. Kot družina brez otrok bi se smatrala vsaka družina, ki dve leti po poroki še nima otrok.

Izdelan je zakonski načrt o bolniškem zavarovanju obrtnikov

Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdelalo zakonski načrt uredbe o zavarovanju obrtnikov. Uredba je bila izdelana na podlagi materiala, ki so ga dostavile ministrstvu zainteresirane zbornice ter na podlagi matematično-tehničnega materiala, ki ga je predložil ministrstvu zavarovalno-tehnični strokovnjak. Načrt je bil te dni v razpravi na konferenci, katere so se poleg zastopnikov ministrstva udeležili tudi zastopniki obrtniških zbornic oziroma odsekov iz Ljubljane, Zagreba in Beograda.

Načrt uredbe predvideva obvezno pokojninsko zavarovanje obrtnikov na podlagi § 384. obrtnega zakona. Zavarovanje za primer bolezni pa se prepušča fakultativnemu sklepu zainteresiranih obrtniških združenj. Z izdelavo tega načrta stopa vprašanje zavarovanja obrtnikov v definitivno stanje. Potrebno pa je, da bi se vse vprašanje še dobro preuredi, ker bi zahtevalo pokojninsko zavarovanje precejšnje žrtve od obrtnikov. (Mislimo, da bi bilo nujno potrebno, da bi tudi država prispevala nekaj za revne obrtnike.) Obrtniška zbornica v Beogradu je dala tiskati 2000 izvodov novega načrta uredbe v latinici in cirilici, da bi se mogli zainteresirani dobro poučiti o vseh določbah nove uredbe. Ker je treba izvršiti še mnogo pripravnih del, bi stopila nova uredba v veljavo šele 1. januarja 1940.

Obrtno policijo nameravajo ustanoviti na Češko-slovaškem

Češko-slovaška vlada je izdelala zakonski načrt o ustanovitvi obrtno policije, ki jo obrtniki že dolgo zahtevajo. Naloga policije bi bila, da odpravi vse napake, ki se pojavljajo v obrtnih. Zlasti pa bi morala nova policija zatirati šušmarstvo in naj se pojavlja v kateri koli obliki. S tem naj bi policija tudi obvarovala konsumente pred izdelki raznih mazačev. Obrtna policija bi tudi pazila na to, da se sklepi obrtniških združenj tudi izvajajo. Z novim zakonskim načrtom bi se spremenile tudi nekatere določbe obrtnega zakona. Zlasti bi se povečale kazni za šušmarstvo. Končno bo nova uredba tudi na novo in bolj natančno definirala neupravičeno izvrševanje obrta.

Večji pridelek vina na svetu

Letošnji pridelek vina na svetu se cenj na 190 milijonov hl, dočim je lani znašal le 165, predlani pa samo 152 milijonov hl. Nemška proizvodnja vina je približno ista ko lani, enako tudi avstrijska. Modžarska pa je pridelala za približno 12 do 15% vina več. Tudi v južnovzhodnih državah je letošnji pridelek najbrže večji ko lanski. Franciji je dala letošnja trgategv okoli 80 milijonov hl, lanska pa samo okoli 70 milijonov. Od tega pa odpade 20 milijonov hl na kolonije. Tudi španska in italijanska proizvodnja vina bo letos večja od lanske, upoštevati pa je treba to, da je bila lanska trgategv v obeh državah pod normalo. Po kakovosti se uvršča letošnji pridelek med srednjevrstne.

Ali poznate svoje vrednostne papirje?

Mnogo ljudi ima vrednostne papirje, o katerih sploh niso poučeni. Nekateri so morda brez vrednosti, pogosto pa se najdejo med njimi taki, ki še imajo kako vrednost. Ker pa se lastnik zanje ne zanima, mu propadajo obresti oz. dividende, pogosto pa tudi vsa

glavnica. Kdor ima kake vrednostne papirje, naj jih nese v denarni zavod na pregled ali pa naj jih pregleda sam. O bistvu vrednostnih papirjev, pa tudi o njih posameznih vrstah pa pouči vsakogar pravkar v založbi tiskarne Merkur izdana knjiga univ. docenta

dr. Vladimirja Murka: Vrednostni papirji

Kaj je treba vedeti o njih. (str. 135, vez. din 48—, broš. din 36—). 2e vsebina te za vsakega imetnika

vrednostnih papirjev važne knjige dokazuje njen izredni pomen. Knjiga obravnava snov v naslednjih poglavjih:

Zakaj so potrebni vrednostni papirji? — Kaj so vrednostni papirji in njihove vrste. — Vložne knjige. — Razdelitev vrednostnih papirjev po njihovi varnosti. — Emitiranje vrednostnih papirjev. — Tabela rentabilnosti. — Borze. — Kako čitamo borzno tečajnico. — Nakup in prodaja vrednostnih papirjev. — Hramba in upravlja-

nje vrednostnih papirjev. — Nakup vrednostnih papirjev na obroke. — Razveljavitev vrednostnih papirjev. — Regulacija tečajev in uporabnost vrednostnih papirjev. — Pregled pri nas najbolj razširjenih vrednostnih papirjev (srbska, avstro-ogrška, predvojna državna in deželna posojila). — Seznan pri nas najbolj razširjenih vrednostnih papirjev

Strani 135. Broš. din 36—, v platno vezano din 48—. Knjigo toplo priporočamo.

Iz Zveze trgovskih združenj Obdačevanje nakupovalcev in krošnjarijev

Na vprašanje nekega združenja, kako se obdačujejo nakupovalci in krošnjariji, je izdala Zveza trgovskih združenj v Ljubljani obsežno pojasnilo. Zaradi splošne važnosti tega vprašanja in izčrpnosti pojasnila objavljamo to pojasnilo v celoti.

Obdačenje nakupovalcev in krošnjarijev je izvedeno v naši davčni zakonodaji takole:

1. Nakupovanje

Glede nakupovalcev blaga za trgovce je finančno ministrstvo, oddelek za davke, izdalo pod št. 40.818 z dne 25. junija 1933 (Fin. zb. br. 11 iz l. 1933.) nastopni razpis:

»Na vprašanje, ali so osebe, ki nakupujejo blago n. pr. živino, perutnino, življenjske potrebščine itd. za račun drugih oseb (trgovcev) na podlagi posebnih pooblastil in z denarjem teh oseb po določenih cenah za nagrado po kilogramu ali kosu, zavezane pridobnini ali uslužbenskem davku, oz. v katero skupino se uvrste nakupovalci, če so zavezani pridobnini, daje oddelek naslednje pojasnilo:

Ako so te osebe do trgovca, za katerega nakupujejo v službenem razmerju, pa dobivajo za to opravilo poleg redne, dogovorjene plače tudi provizijo po kosu ali teži, je treba v tem primeru posopati v smislu razpisa G. D. P. br. 5560 od 10. januarja 1929, čeprav nakupujejo blago izključno za svojega poslodajalca. (Pripomba: Po tem razpisu je zavezana plača uslužbenskem davku, od provizij pa se isti davek pobere posebej.

Ako pa nakupovalci niso uslužbeni trgovci, za katere nakupujejo in opravljajo ta posel izključno za provizijo po danem naročilu, potem je nakupovanje samostojno opravilo, ki je zavezano pridobnini, kajti nakupovalec, čeprav dela za račun in po naročilu pooblastitelja, vendar posluje na lastno odgovornost, ker je navadno odgovoren pooblastitelju za kvaliteto kupljenega blaga in tudi nosi vse stroške, zvezane z akvizicijo ter more s povečano delavnostjo svoj zaslužek primerno povečati. S tem so dani vsi bistveni pogoji za samostojnost poslovanja, ki je nesporno zavezano pridobnini in ne uslužbenskem davku.

Nakupovalci te vrste se ne morejo uvrstiti v I. skupino čl. 42. zakona o neposrednih davkih, ker nimajo obrtnega lokala, ne morejo se pa tudi uvrstiti v obrate, ki se ne vodijo v stalnem lokalu, ampak s hojo od hiše do hiše in iz kraja v kraj, ker spadajo med te posebni obrati potujočega značaja, marveč se morejo kvalificirati samo kot neka vrsta mešetarjev, ki spadajo v II. skupino 1. a) člena 42. zakona o neposrednih davkih.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Po čl. 59 zak. o neposrednih davkih plačajo potujoči agenti in trgovski potniki na leto 1000 din davka. Po navedenem razpisu fin. ministrstva plačajo nakupovalci, ki opravljajo posel izključno za provizijo, prav tako 1000 din letno davka.

Na vprašanje, ali je provizija potujočih agentov in trgovskih potnikov

ki se obdačujejo po poslednjem odstavku člena 59. (prav pač: po 4. odstavku oddelka I. člena 59.) zakona o neposrednih davkih, zavezana davku na poslovni promet, je izdal oddelek za davke tole pojasnilo: »S členom 8. zakona o davku na poslovni promet je določeno, kaj in kdo je oproščen plačila tega davka; ker pa te določbe ne vsebujejo provizije potujočih agentov in trgovskih potnikov, se ta ne more izvzeti pri obdačenju z davkom na poslovni promet. Zaradi tega morajo davčne uprave za vso opuščeno dobo sestaviti predloge in predložiti davčnemu odboru vse podatke o prejetih provizijah onih potujočih agentov in trgovskih potnikov, ki se obdačujejo s pridobnino, kakor tudi onih, ki plačujejo davek po poslednjem odstavku čl. 59. (prav: 4. odst. od-

delka I. čl. 59.) zakona o neposrednih davkih, a prejemale provizijo.«

Na podlagi tega pojasnila morajo plačevati analogno tudi nakupovalci od celotne provizije 2½% davka na poslovni promet.

2. Krošnjariji

Krošnjariji plačujejo pridobnino in sicer spadajo po čl. 42 zak. o neposrednih davkih v drugo skupino, točke 3. pod obrate, ki se ne vodijo v stalnem lokalu, ampak s hojo od hiše do hiše in iz kraja v kraj. Po čl. 59. istega zakona plačajo zavezanci druge skupine pod točko 3. 60 din na leto in za vsakega pomočnika 30 din.

Obrtna oblastva, ki izdajajo dovolila za opravljanje obrata od hiše do hiše (krošnjarijenje), morajo dovolilo, preden ga izročijo stranki, dostaviti pristojni davčni upravi, da pobere davek in plačilo zabeleži na dovolilo.

Na ta pavšal (60 din) se sme pobirati samoupravna doklada. Na pavšal nakupovalcev se pa samoupravna doklada v smislu čl. 59/4 zak. o neposr. davkih ne sme pobirati.

Sklep: Združenja trgovcev torej lahko prijavijo davčni oblast. nakupovalce in krošnjarije, ki ne bi bili obdačeni. Pri krošnjarijih je to mogoče le tedaj, če so brez dovolila.

Železnica in javnost Želje in zahteve mariborskih gospodarskih krogov

Pod gornjim naslovom je mariborski pododbor Društva jugoslovanskih železniških uradnikov priredil v sredo zvečer v novi dvorani Združenja trgovcev v Mariboru predavanje, predvsem za trgovce, industrije in obrtnike, ker so ti v največji meri zainteresirani na pravilnem funkcioniranju tega največjega podjetja države. S tem se je v okvirju Združenja trgovcev otvoril cikel strokovnih predavanj o vsem, kar mora poslovni človek vedeti o železnici, njenem ustroju, delokrogu, njenih funkcijah in nalogah.

Predsednik Združenja Oset je toplo pozdravil predavatelja, železniškega nadkontrolorja Žuška iz Maribora, nakar je predsednik mariborske organizacije železniških uradnikov, podnačelnik kurilnice inž. Jagodič v nekaj besedah očrtal funkcije železnice v gospodarskem, kulturnem, socialnem in obrambnem oziru. Navedel je znamenite besede znanega železniškega znanstvenika Fürsta, ki je dejal: »Odstranite vse železniške tračnice na zemlji, in ves svet se bo spremenil v puščavo!«

Predavatelj je nato obširno razpravljal o ustroju železnice, podal kratko geografijo našega železniškega omrežja in očrtal nove železnice, ki se že grade ali pa pridejo kmalu na vrsto. Zlasti je omenil sistem jadranskih železnice, čigar delni člen je bil z železnico Sevnica—Tržišče te dni otvorjen. V najkrajšem času se začne graditi nadaljnji člen, t. j. spoj dolenjske železnice s progo Zagreb—Sušak, in to med Črnomljem in

Vrbovskim. V svojih nadaljnjih izvajanjih je predavatelj prešel na prometno in komercialno službo železnice. Očrtal je poedine vrste vlakov in omenil, da se vozni park sedaj izdeluje že tudi v Jugoslaviji, stroji in tudi veliki pulmanovi vagoni. Izdelava je res dobra in se je naša država začela tudi v tem pogledu osamosvajati od inozemstva. Zal se vozovi precej kvarijo zbog nevednosti in dostikrat tudi objestnosti občinstva. Potrebno je, da se naše ljudstvo primerno vzgoji, da respektira javne prometne naprave, da zna čitati vozne rede in da se sploh seznanj z vsem, kar je z železnicami v zvezi.

Podrobno je g. nadkontrolor nato govoril o tarifi politiki železniške uprave v potniškem, prtljažnem in blagovnem prometu. Omenil je, da se je tarifa letos precej poenostavila in večinoma tudi pocenila, dasi so se nekatere postavke nekoliko zvišale. Dejstvo je, da je potniška tarifa v osebnem prometu v Jugoslaviji najcenejša v vsej Evropi. Blagovne tarife so se zelo poenostavile in obsegajo sedaj le nekaj postavk, kar nemalo pospešuje izračunavanje vozni in s tem odpremo pošiljk. Zanimiva je ugotovitev, da se je z delno pocenitvijo tarif v osebnem in blagovnem prometu promet na naših železnicah dvignil. Železniška uprava ima sedaj na leto okroglo 580 milijonov dinarjev dohodkov iz osebne, 40 iz prtljažnega in 1380 milijonov dinarjev iz blagovnega prometa. Železniške osebe je prvovrstno in opravlja naporno službo z vsmo, dasi je stalež mnogo pre-

majhen. Lahko smo ponosni, da imamo tako dober kader železničarjev, ki je kos vsem nalogam. Posebno naporna je služba v Sloveniji, kjer odpade precejšen del železniškega prometa, osebne in tovorne, na tranzit, na Trst, Reko in Sušak.

Govornik je nato omenil vozne olajšave, ki jih uživa občinstvo na železnicah, ter o sistemu popustov pri blagovnih pošiljkah, kadar gre za vozovne pošiljke v velikih množinah.

V debato je poseglo več govornikov, tako gg. Oset, Skaza, inženir Dražer, Sax, Mejovšek, Samec in Roglič. Ugotovili so razne pomanjkljivosti na železnicah in predvsem kritizirali nekatere previsoke postavke. Tako so pri nas cene za brzovlake previsoke. Postavke za nekatere vrste blaga so predrage, zbog česar se dogajajo anomalije, da je n. pr. blago iz Amerike pa tudi iz Nemčije, ako se naroča v velikih množinah, cenejše kakor v Jugoslaviji sami. Tarife se morajo prilagoditi potrebam prebivalstva! Najprej pa se morajo železnice izločiti iz zakona o državnem računovodstvu in komercializirati, kakor je to že zdavnaj v Nemčiji, kjer so se zato dosledni izredno dobri uspehi. Manjka tudi kontakt med občinstvom in železniško upravo. Zato naj se čimprej ustanove študijski odbori iz zastopnikov železnic in gospodarskih krogov, ki naj proučujejo vsa železniška vprašanja in stoje upravi z nasveti ob strani.

V kratkem sledi drugo predavanje o železnicah.

Trgovinska pogodba s Češko-slovaško podaljšana

Sedanja trgovinska pogodba s Češko-slovaško poteče dne 31. decembra 1938. Prvotno se je nameravalo, da se trgovinska pogajanja za obnovitev pogodbe začne še ta mesec. To pa je bilo nemogoče, ker je Češko-slovaška bila preveč zavzeta s trgovinskimi pogajanjmi z Nemčijo. Zato je bilo sklenjeno, da se sedanja trgovinska pogodba podaljša do konca januarja 1939. V januarju pa se začne pogajanja med Jugoslavijo in Češko-slovaško za sklenitev nove trgovinske pogodbe.

Mednarodni borzni indeks

Tečaji na velikih svetovnih borzah so se večinoma v preteklem tednu razvijali neugodno. Le pariška in milanska borza zaznamujeta dvig tečajev, kakor se vidi iz spodnje tabele:

Koncem 1927	17. 9.	3. 12.	10. 12.
= 100%	17. 9.	3. 12.	10. 12.
London	59'8	59'8	59'3
Pariz	48'6	58'6	60'0
Berlin	46'2	47'4	46'5
Milan	112'1	121'4	122'6
Bruselj	38'2	40'6	39'4
Amsterdam	56'4	56'7	55'2
Stockholm	26'0	27'5	26'8
Curih	58'5	59'5	59'2
New York	74'9	83'7	83'6

Borzni indeks se je znižal od 63'2 na 63'0 odstotkov.

Ostri ukrepi proti kršitvi deviznih predpisov

V zvezi z najnovejšimi določbami o odnosu dinarja proti funtu so skušali nekateri špekulanti izkoristiti to tehnično nestabilnost dinarja ter so s tem kršili sedanje devizne predpise. Istočasno se je tudi opazilo, da nekateri te-zavirajo devize ter jih prodajajo na črni borzi po neverjetno visokih cenah. »Jugoslovanski kurir« poroča, da predlagajo nekateri, naj se kršenje deviznih predpisov kaznuje ne samo z denarno globo, temveč tudi z zaporom. Ti energični ukrepi proti kršiteljem deviznih predpisov se bodo tudi podvzeli, kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«.

Širite »Trgovski list«!

Politične vesti

Romunski ministrski predsednik Miron Christea je podal ostavko, ker kot duhovnik ne more podpisovati smrtnih obsodb. Kralj pa njegove demisijske ni sprejel, temveč je osebnost prevzel odgovornost za državno politiko.

Na banketu v proslavo 50letnice društva tujih novinarjev je imel velik govor ministrski predsednik Chamberlain. Govoril je najprej o odnosih Anglije z Nemčijo in Italijo, ki so se tako zaostri, da je bil mir že v nevarnosti. Moral se je odločiti med vojno ali za vojno ali pa posvetiti vse sile ohraniti miru. Odločil se je za drugo rešitev in v ta namen stopil tudi v stik z voditelji drugih narodov. Ta pot je bila uspešna in z Münchenskimi sporazumom je bila preprečena vojna. Ta sporazum ne pomeni za nikogar nobene zmage in nobenega poraza, temveč je omogočil še nove sporazume med velesilami. Splošno olajšanje je nastalo po tem sporazumu.

Chamberlain je nato obžaloval, da nemški tisk ni razumel tega sporazuma ter se ni čutil niti najmanj oviranega, da ne bi napadal angleške politike in državne. Le redko je pokazal nemški tisk, da razume naše stališče.

Nato je govoril Chamberlain o svojem potovanju v Rim, kamor odide prehodni mesec skupno z zunanjim ministrom Halifaxom. Upa, da bo njegov obisk uspešen. Min. predsednik je zavrnil očitke, kakor da bi on bil za fašizem. Zaveda se dobro, da večina angleškega prebivalstva ta način vladanja odklanja. Vendar pa se ne smejo pretirati stiki z državami, ki imajo drug način vladanja ko mi.

Precej obširno je govoril nato Chamberlain o oboroževanju in naglasil, da je angleško oboroževanje danes doseglo že tako velik obseg, da more izjaviti, da more Anglija zanesljivo izvršiti vse svoje obveznosti. Oboroževanje more v resnici izrpati sile narodov in nihče ne bi bil bolj srečen ko on, če bi bilo mogoče oboroževanje ustaviti, toda Anglija mora biti pripravljena.

Konec svojega govora je posvetil min. predsednik odnosom Anglije z USA in s Francijo. Dejal je, da je Anglija tesno zvezana s Francijo in da zastopate obe državi v obrambi svojih interesov popolnoma istovetni stališči. S tem je Chamberlain tudi javno popravil svoj odgovor na neko interpelacijo, da Anglija ni po nobeni pogodbi vezana priskočiti Franciji na pomoč, če bi bila napadena od Italije. Še jasneje je to izjavil popravil Chamberlain dan kasneje v spodnji zbornici, ko je izjavil, da spada tudi Tunis med pogoje za ohranitev status quo v Sredozemskem morju, kar je namen angleško-italijanskega sporazuma.

Chamberlainov govor je bil sprejet od tujih diplomatov z velikim odobravanjem, nemški časniki pa so bili užaljeni in se demonstrativno niso udeležili banketa. Zaradi te nemške demonstracije je izdala agencija Reuter pojasnilo, v katerem navaja, da je bil govor Chamberlaina izročil novinarjem že prej pod pogojem, da ga nikakor ne uporabijo, dokler ne bo izgovorjen. Nemški časniki pa se tega niso držali.

Italijanski napadi na Francijo zaradi Tunisa trajajo še naprej. V »Giornale d'Italia« piše Gayda, ki velja kot tolmač Mussolinijevega mišljenja, da se Francija zelo moti, če misli, da bo Italija še nadalje trpela v Džibutiju francoskega vrtarja k njenemu afriškemu imperiju.

Bivši angleški zunanji minister Eden je bil sprejet od predsednika Roosevelta v daljši avdijenci. Vsi ameriški krogi posvečajo Edenu največjo pozornost ter je gotovo, da je Eden svoj namen dosegel in da so se odnosi med Anglijo in Ameriko utrdili.

Mussolini obišče v nedeljo Sardinijo ter bo imel pri tej priliki velik govor, v katerem bo pojasnil italijansko stališče glede Tunisa, Sueške prekopne družbe in Džibutija.

Mussolini je izjavil na banketu v palači Venezia: »Dajem častno priznanje znanosti, tehniki in delu. Dajem častno priznanje velikim bitki za avtarkijo. To zedinjenje sil in volje za dosego določene cilja nam zagotavlja zmago.«

Italijanski ministrski svet je odobril novi italijanski drž. proračun, ki predvideva 29 milijard lir izdatkov in 24 milijard lir dohodkov. Primanjkljaj v višini 4.750 milijonov lir bo pokrit z novimi davčnimi. Izdatki za vojsko so povečani za 2,5 milijarde lir. Skupno je za vojsko določenih 10 milijard lir.

Sovjetski poslanik v Pragi je ponovno obiskal zunanjskega ministra

Chvalkovskega ter se z njim razgovarjal o propagandi za ustanovitev samostojne ukrajinske države. Izjavil je, da bi smatrala sovjetska vlada vsako tako akcijo za sovražen akt, na katerega bi morala reagirati.

Poluradna »Gazeta Polska« piše, da hoče Nemčija z ustanovitvijo Karpatske Rusije ustanoviti veliko samostojno Ukrajino, ki bi merila okoli 1 milijon kv. km in štela okoli 50 milijonov prebivalcev.

Pri volitvah v Klajpedi so dobili Nemci nekaj nad 2 milijona glasov. Litovci pa 268.658. Nemci so dobili 25. Litovci pa 4 mandate. Vodja Nemcev je pozval vse izvoljene

demške poslance, da odklonijo prigrsega zvestobe Litvi, ker da ni ta prisega predpisana v klajpedskem statutu.

Vodja nemške manjšine na Madžarskem dr. Basch je v izjavi za »Völkischer Beobachter« navedel, da šteje ta manjšina 600.000 ljudi. Zahteval je za to manjšino popolno svobodo kulturnega, verskega in političnega udejstvovanja.

Na panameriški konferenci v Limi je bil ugodno sprejet predlog države Chile, da ameriške države posredujejo v španski državljanski vojni za sklenitev mira.

Nemški novinarji so demonstrativno zapustili panameriško konfe-

renco zaradi ostrega govora delegata države Haiti.

Japonski listi pišejo, da organizirajo Združene države Sev. Amerike panameriško unijo samo zato, da bi se ta mogla z uspehom zoperstaviti panazijski uniji, ki jo ustanavlja Japonska.

Japonska vlada je že odnehala v svojih zahtevah proti Kitajski. Sedaj zahteva le priznanje neodvisne Mandžurije in Mongolije, do čim bi se iz kitajskega ozemlja japonska vojska umaknila. Pač pa zahteva, da bi ji Kitajska prepuščala izkoriščanje skoraj vseh rudnikov, bombažnih nasadov ter da se priključi protisovjetskemu bloku.

Naš izvoz lesa v klirinške in neklirinške države Iz referata gen. tajnika Meksa Mautneria

Na seji Strokovnega odbora za izvoz lesnih proizvodov, ki se začne danes v Beogradu, je pripravil gen. tajnik Zveze lesnih industrialcev savske banovine g. Maks Mautner naslednji referat, ki podaja popolno in pregledno sliko o stanju našega lesnega izvoza. Referat objavljamo zato v celoti.

Izvoz lesnih proizvodov vedno bolj zastaja. V prvih 10 mesecih 1938 je bilo izvoženo lesa vseh vrst 797.766 ton v vrednosti 714.891.000 din proti 1.006.418 tonam v vrednosti 943.702.000 din v istem času lani.

Pa še druga stvar povzroča skrb, namreč to, da se je dvignil izvoz v klirinške države na škodo izvoza v neklirinške. Delež klirinških držav v prvih 10 mesecih 1937 pri izvozu vseh gozdnih proizvodov se je dvignil od 56,24 % na 66,56 %, po vrednosti pa od 50,90 % na 61,10 %. Brez ozira na interese naše valutne politike, kateri s tem ni ustrezno, ima to tudi dalekosežne posledice za samo lesno gospodarstvo. Izvoz in trgovina s klirinškimi državami sta brez dvoma lažji in enostavnejši posej od vsakega drugega izvoza. Iz klirinških držav prihajajo kupci, ki so srečni posestniki uvoznih in izvoznih deviznih dovoljenj ter samj iščejo blago. Za velik del blaga je cena celo določena že naprej, da se razpravlja samo o kakovosti in sortiranju. Poleg tega so se dosedaj dosežale v klirinške države za približno 5 % ugodnejše cene. Nasprotno pa mora v svobodne neklirinške države iti izvoznik sam in iskati kupca za svoje blago. Pri tem mora oceniti brez števila činiteljev, ki vplivajo na tvorbo cen in na možnost izvršitve posla.

Nevarnost kupčij s klirinškimi državami

Kljub temu se lesno gospodarstvo niti najmanj ne čuti varno v teh le navidezno lahkih poslih. V izvozu za Italijo sklenjeni posli so gotovi za izvršitev, ker nastopa kupec že kot lastnik uvoznega dovoljenja (licence), zato pa je treba čakati na plačilo klirinške nakaznice v popolni negotovosti njene sigurnosti. Za Nemčijo se sklepa vse polno kupčij, od katerih pa se realizira le manjši del na podlagi naknadno izdanih dovoljenj pristojnih nemških oblasti. Niti ena kupčija se torej ne sklene z resničnim upanjem na uspeh. Razpravlja se o mnogo več kupčijah, kakor pa se jih v resnici more skleniti. To vnaša v lesno trgovino zmešnjavo in negotovost, ki je v škodo rednemu poslovanju. Čeprav je marka danes stabilizirana, se presoja ta stabilizacija zelo rezervirano, to tem bolj, ker je v ukinitvenem terminskih prodaj odvzeta možnost realizacije kupčij ter izključitve nadaljnjega rizika.

Dvakratne težke izgube v lirah in velike izgube v markah ob prehodu na svobodno trgovino so še v svežem spominu, prav tako pa tudi velike izgube v pezetah.

Poslovanje z ostalimi klirinškimi državami, z Madžarsko, Grčijo

in drugim zadeva na velike težkoče ter ne daje več zadoščenja ko kupčija s prej omenjenimi.

Poslovanje s klirinškimi državami ima še druge nevarnosti. Predvsem morejo klirinške države iz političnih ali gospodarskih razlogov čez noč vreči svoj izvoz iz države v drugo. Nemčija je n. pr. v prvih 9 mesecih t. l. skoraj podvojila svoje nabave mehkega rezanega lesa iz Sov. Rusije, a istočasno skoraj izbrisala svoj izvoz celuloznega lesa iz te države v korist Švedske, Litve in Poljske. Italija je v istem času skoraj razpolovila svoj izvoz rezane bukovine iz naše države ter skoraj podvojila svoj izvoz okrogle bukovine. Te spremembe niso posledica razvoja na trgu, temveč samo posledice odločbo drž. upravnih organov.

Ne sme se tudi pozabiti, da so našemu poslovanju s klirinškimi državami postavljene zelo ozke meje. Te meje določajo možnosti nabave blaga v dotičnih državah. Uvoz iz Nemčije mora polgoma penehavati, ker normalne konsumne potrebe na industrijskih proizvodih niso pri nas tako velike. Zadnja leta je bil ta kliring v znatni meri alimentiran z uvozom strojev in naprav za ustanavljanje in razširjanje industrij. Ni dvoma, da so te potrebe večinoma že popolnoma pokrite in da je novih investicijskih možnosti zelo malo. Poleg tega izkazuje ta kliring velikanski saldo v našo korist. Njegova likvidacija bo v bodočnosti zelo zožila naše izvozne možnosti. Isto velja tudi za Italijo ter je tudi tu bolj verjetno, da se bo trgovinski obseg zmanjšal, ne pa zvečal. Z velikimi drž. nabavami iz teh dveh držav se more za bližnjo bodočnost računati le v zelo omejeni meri. Verjetno slabofunkcioniranje obeh teh kliringov bo naravno zmanjšalo tudi izvozne možnosti.

V svobodne klir. države

je izvozna trgovina, ker je postavljena na čisto trgovska načela, za

Zakaj pada izvoz v neklirinške države

Zato je potrebno analizirati tudi vzroke, ki so povzročili neprijeten preobrat.

Trg. politična aktivnost naše države se je gibala v glavnem v smeri klirinških držav. Ustanovljeni posebni meddržavni odbori s posameznimi klirinškimi državami so razvijali veliko aktivnost. Zaradi te njihove delavnosti so se hitro odpravljal ovire prometu blaga ter se je s tem dal podnet za izvoz v te države. Mnogo manjša je bila aktivnost trgovinske politike do neklirinških držav, s katerimi se razvija promet na podlagi največje ugodnosti, ki ne zahteva detajlnih ureditev.

Pa tudi neposredni interesi na obeh straneh so si prizadevali, da se čim bolj izkoristijo vse možnosti izvoza. To tem bolj, ker so klirinški in kontingentni dogovori

vsakega resničnega trgovca mnogo bolj jasna in ugodna. Sklenjena kupčija se izvršuje brez težkoč, plačila pa se prejemajo v gotovini, ki je takoj razpoložljiva. Zaradi sigurnosti tega poslovanja daje kupčijam z neklirinškimi državami vsak lesni trgovec prednost in sprejme tudi nižjo ceno, ker ve, da pride takoj do denarja.

Nastaja vprašanje, zakaj je kljub tem pogojem izvoz v klirinške države v dvigu, v neklirinške pa v padanju. Tu treba predvsem konstatirati, da je ta pojav nastal v tem letu. Izvoz v klirinške države je bil prej mnogo večji, se je nato stalno manjšal, dokler ni letos zopet nastal preobrat. Še l. 1935. je od vsega izvoza gozdnih proizvodov odpadlo na klirinške države 74,34 % po teži in 68,10 % po vrednosti. L. 1936. je padel ta odstotek na 53,43 % oz. 50,30 %, l. 1937. pa na 49,77 % oz. na 43,85 %. Šele v prvih 10 mesecih 1938. se dvigne delež na 66,37 % oz. na 61,10 %. V celotnem izvozu pa je odstotni delež klirinških držav povprečno večji. Poleg tega treba upoštevati, da je bil prejšnja leta delež klirinških držav še večji, ker so se takrat šteli med klirinške države tudi Francija, Švica in Belgija, sedaj pa je všteti njih uvoz med neklirinške države, ker je klirinški odnos z njimi odpravljen. Na drugi strani pa je treba upoštevati, da se šteje med klirinške države tudi Italija, v katero je bil l. 1935. izvoz močan, se nato l. 1936. zelo znižal, l. 1937. pa je bil zopet v dvigu.

Vendar pa je gotovo, da je bil naš izvoz v klirinške države od leta 1935. do 1936. v padanju in da se je šele nato začel dvigati. Iz tega sledi, da je lesno gospodarstvo vedno dajalo prednost svobodnim neklirinškim trgovinam in da je imelo pri tem tudi uspeh, če so le bili potrebni pogoji na svetovnih trgih ter na drugi strani v naših produktivskih razmerah.

itak že pomenili omejevanje z ozikom na dejanske potrebe uvoza z ene in izvoza z druge strani. Poleg tega imajo klirinški dogovori že po svoji naravi to tendenco, da ustvarjajo umetne možnosti blagovnega prometa tudi mimo dejanskih trgovskih možnosti. Tako kupuje pri nas Nemčija blago, ker ga more nabaviti po kliringu. Brez klirinške pogodbe ga ne bi nabavljala. To velja zlasti za mehak les, ki ga nabavlja pri nas, čeprav se to ne more smatrati za njo trgovsko-prometno koristno. Kliringi torej na eni strani omejujejo izvozne možnosti, na drugi strani pa jih ustvarjajo.

Blago, ki je s klirinškimi pogodbami izključeno s katerega trga, išče plasman na svobodnih trgih, na katerih je zato preveč blaga. Ves les, ki je zaradi kontingent-

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni ROGAŠKI SLATINI

ne politike izključen iz francoskega trga ter zaradi kliringa z italijanskega, nemškega in madžarskega trga, išče plasman v Sev. Afriki, Levanti, predvsem pa na največjih svobodnih trgih: v Angliji in Nizozemski. Zato nastaja na teh trgih brezobzirna konkurenca.

Letos je padla kupna moč tudi teh trgov. Zlasti angleški trg, ki je kot največji kupec sveta najbolj odločilen, kaže poleg padanja potrošnje tudi padanje volje za nakup, da bi napolnil skladišča, ki so skoraj prazna. Ogrorna ponudba ne samo iz Evrope, temveč tudi iz Kanade in U. S. A. ustvarja slabo psihološko razpoloženje za večje nabave. Zaradi slabe tendence cen vse čaka na daljnje popuščanje. V takšnih razmerah naravno padajo možnosti našega izvoza mehkega rezanega lesa v Anglijo, ki ni bila nikdar kupec tega lesa, deloma zaradi njegove kakovosti deloma zaradi njegove cene ter je postala to le pod vplivom izredne konjunkturo. Naše lesno gospodarstvo ni nikdar računalo z angleškim trgovcem za mehak rezan les kot stalno možnost. Enako sme računati z nemškim trgovcem v tako velikem obsegu samo tako dolgo, dokler traja sedanji klirinški dogovor. Nasprotno pa bosta Anglija in Nemčija vedno najvažnejši tržišči za vse vrste našega listnatega lesa.

Vse to pa vendar ne bi moglo zadostno raztolmačiti vseh teh pojavov, če se ne bi tako zelo spremenile tudi proizvodne razmere za vse vrste lesa in če se ne bi tako poslabšale tudi že itak neugodne razmere za prevoz našega lesa.

Ovire našega izvoza

Pod vtisom zboljanja izvoza v l. 1936. in v začetku l. 1937., ki se je pri nas napačno označeval kot začetek konjunkturo, so se nesorazmerno povečali vsi stroški lesne proizvodnje. Ze takrat smo opozarjali, da zvišanje proizvodnih stroškov ni v nikakem razmerju z razvojem razmer na svetovnih trgih ter zlasti švarili pred krilatico o ugodni konjunkturi, ki je v resnici ni bilo. Dvig izvoza po najtežji depresiji ter še večje povpraševanje po lesu so vzbudili optimizem tudi na pristojnih mestih in pri samih pridobitnikih, a ta optimizem ni bil v skladu s čiljenicami. Lesno gospodarstvo se je dalo premotiti po začasno zboljšanih razmerah ter je v ostri konkurenci, da si zagotovi čim večjo količino lesa, plačalo na licitacijah lesa na panju neprimerne visoke cene.

Zlasti slabo je delovalo forsirano nakupovanje okroglega hrastovega, jesenovega in orehovega lesa. Kot furnirski les so se kupovala hrastova debla, ki normalno ne ustrezajo temu namenu ter so se zanje plačevale neprimerne visoke cene. S tem se je povzročila hausse v okroglem listnatem lesu, ki se je mogla oprati samo na izvoz v Nemčijo. Poleg tega je bila naša proizvodnja nesposobna za konkurenco na svobodnih trgih ter jih zato tudi postopoma izgubljala. Zaradi devalvacije franka nam danes Francija uspešno konkurira ne samo s hrastovimi železniškimi pragi, temveč tudi v hrastovem in jesenovem rezanem stavbenem lesu v Belgiji, Nizozemski, Švici in celo v Angliji.

Vse to je hitro rodilo tudi druge sadove, ker je nagnalo delavske

organizacije, da zahtevajo zvišanje mezd, državo pa, da povzraja takse in davke in zlasti železniško prevoznino.

V lesni proizvodnji igrajo usodno vlogo delavske mezde in prevozniki stroški. Številne delavske organizacije so izkoristile politične razmere ter izsilile zelo velika povečanja mezd, enako pa so postopali tudi vozniki za prevoz iz gozdov. Vrhovno sankcijo tem gibanjem pa je dala država lansko leto z izvajanjem uredbe o maksimalnih mezdah. S tem je plača najbolj navadnega nekvalificiranega delavca v večini produkcijskih področjih bila povečana približno za dvakratno.

Uprava drž. železnice se je enako hotela okoristiti s konjunkturo ter je povzročila prevozne stroške. To povzročanje je pri trdem lesu zelo občutno, ker imajo naši glavni konkurenti Poljaki in Romuni bistveno nižje prevozne postavke. Poleg tega imata Romunija in Poljska, da o drugih ne govorimo, polno možnosti cenenege pomorskega prevoza v vseh relacijah, ki ga mi nimamo. Naš razcepljeni pristanski promet nima niti zadosti stalnih linij niti dovolj ugodnih prevoznih možnosti, a poleg tega je dražji od naših konkurentov. V razpravi o reformi železniških tarif smo dokazali s preglednimi tabelami, koliko je naš lesni prevoz dražji kakor pa ga plačajo naši glavni konkurenti.

Pri tako povečanih proizvodnih stroških in takšnem zvišanju cen surovini — okroglega lesa — smo mi danes na svetovnih trgih predragi. Celotna naša kvaliteta lesa je na svetovnih trgih predraga ter ga uspešno pobijajo Poljska, Romunija, Češkoslovaška (v bukovini) idr.

Učinek, ki ga bo imel na ta izvoz najnovejši dvig tečaja funta, se danes še ne more oceniti. Nenameravane, nagle in nepripravljene spremembe na deviznem trgu ne vplivajo ugodno na izvoz, dokler niso razmere konsolidirane.

Mislimo, da ni danes več dvoma, da se moramo najbolj truditi, da poživimo izvoz na svobodna neklerinska tržišča. Lesno gospodarstvo tega svojega interesa nikdar ni zanemarjalo ter ima tudi s svojo trgovsko in tehnično opremo ter organizacijo vedno vse možnosti, da si osvoji te trge. Ne more pa prodreti, dokler so naši proizvodni in prevozniki stroški na sedanji višini!

Zunanja trgovina

Finančni minister je odredil, da se sme oves izvažati le proti plačilu v svobodnih devizah.

Narodna banka je izplačala v italijanskem kliringu nakaznice do št. 19.967 z dne 11. oktobra 1938.

Bolgarsko-romunska trgovinska zbornica se je ustanovila v Bukarešti.

Grška vlada je izdala zakon o kontroli zunanje trgovine, da z njim zaščiti grške izvozne proizvode.

Med madžarsko in slovaško vlado je bil dosežen sporazum, po katerem bo dobavila Slovaška Madžarski 10.000 vagonov bukovih drv in 5000 vagonov rezanega in stavbenega lesa.

Angleška vlada je objavila zakon o povečanju vrednosti izvoznih garancij, da se s tem pospeši angleški izvoz. Državne izvozne garancije, ki so bile dosedaj določene v višini 25 milijonov funtov, se zvišajo na 75 milijonov funtov.

Nemški listi pišejo, da je vsa nemška proizvodnja tovornih avtomobilov v l. 1939. že sedaj popolnoma razprodana.

Hamburg Amerika Linie je uvedla redne pomorske zveze s Perzijo in Arabijo. Do l. 1914. je Nemčija že vzdrževala te zveze, takrat pa jih je ustavila.

Posebna ekspedicija geologov, ki jo je poslala sovjetska vlada v osrednjo Azijo je odkrila v Severni Kirgiški bogata ležišča kositra in wolframa, v Južni Kirgiški pa velika ležišča arzenove rude in cinka.

Romunija je naročila v ladjedelnici v Palermu štiri motorne ladje po 5000 ton, od katerih morajo biti tri gotove že spomladi 1939.

Hotelski oglas in občinstvo

II.

Če odgovore na drugo in tretje vprašanje tekme pregledamo, mremo takoj ugotoviti, da ni baš lahko izluščiti iz nasprotovanj in mnenj tisto, kar bi se moglo z gotovo upravičenostjo označiti kot želja večine časopisnih čitateljev in hotelskih gostov ter tako postaviti kežipot za sestavo oglašnih besedil.

Nekaj cvelja iz došlih odgovorov naj to pokaže: »Vsi oglasi imajo to napako — premajhni so.« Nasprotno pa: »Nimam časa, da bi nepotrebno govoričenje prečital.«

Drugi vzgled. »Oglas Adelboden je zame zmazek. Kdo pa danes še piše pisma?« Nasprotno: »Ideja s pismom je spretno izrabljena, zlasti zaradi zanimive propagande vseh treh hotelov hkrati.«

Toda kljub vsemu: nekaj graj in vzpodbud se stalno ponavlja. Te vodijo do sklepa, da je sledeče točke treba upoštevati pri sestavi hotelskih oglasov.

1. V nobenem oglasu ne smejo manjkati točni podatki o ceni. Pod vsakim pogojem je treba cene točno opredeliti in sicer najnižjo in po možnosti tudi najvišjo ceno, dalje navedbe o pavšalnih aranžmajih s točno navedbo, kaj vse je v pavšalni ceni zapopadeno (zdraviliška pristojbina, postrežba). Ugodnost pavšalnih aranžmajev se naglašaja.

2. Oglasom, ki so opremljeni s slikami, se daje prednost pred čistimi tekstnimi oglasi. V kolikor dopušča tisk, naj bi se rabile fotografije, češ da so naravna reklama. Glede načina predstave slik bi morda koga zanimala pripomba nekega inozemca: »Ne kažite venomer smučarjev v vibrirajoči vožnji, kajti 99% švicarjev se ne podi v strmeh kotu po pobočju, pač pa mirne vožnje s širokim razgledom; to ljubijo vsi, čeprav ne povedo na glas.«

3. Velika vrednost dobre vodilne vrstice se poudarja. Nadpis: »Mürauen: snežnat in sončen!« je po izrečnih pripombah več dopisnikov zaradi svoje tesne in določne izoblikovanosti prikupljiv in zato zelo privlačen. Prav gotovo bi ta oglas ne bil deležen tolike pozornosti, če bi vodilna vrsta obstajala samo iz kraja samega in iz imena hotela.

4. Obstoji živo zanimanje za popolnoma dejanske, stvarne, nepristranske podrobne navedbe o legi (oddaljenost od družabnega in športnega središča), o podnebnju, o možnostih izletov in različnega športa, o zabavi itd. Namenoma nepristransko govorje in hvalečne besede ne morejo prepričati, če si s pomočjo njih čitatelj ne more izoblikovati nedvoumne predstave vabečega podjetja. Torej »več odkritosti kot katedrskega jezika.« Dalje pripominjajo nekateri: »Bolje je, da navajamo namesto sončne lege koliko sončnih ur je n. pr. v januarju.« Nekdo drugi piše: »V vseh oglaših pogrešam važne pripombe, ali gre za meščansko švicarsko hišo ali za kraj sestankov narodne družbe.«

5. Superlativi vplivajo na večino čitateljev neprijetno. Želimo si stvarnih, poštenih, pičlih besed, ki dajo čitatelju občutek, da se bo obljubljeni tudi izpolnilo. Kajti za videz ima gost velikokrat nevarljiv občutek.

6. Posebnosti, ki jih kakor vemo iz izkušenj, gostje zelo cenijo, naj bi se še bolj kot do zdaj podčrtale.

Imajo na gosta zelo velik vpliv. Toda če se posebnosti navajajo, naj se navedejo tudi natančno. Še dalje pa gre neki pisec, ki ima najbrže ameriško šolo: »Če hotel nima nobenih posebnosti, si jih mora ustvariti!«

7. Veliko pisem se zdi važno, da se v oglasu omenja gostoljubnost podjetja, kjer smo dobro spravljeni in ono, kar spaja vodstvo in osebje z gostom. Želje, da se gost upošteva kot individualnost in ne kot številka, je izrazilo večkrat v različnih časnikih več gostov.

8. Kdor ima dober prospekt, naj se ga v oglasu posluži v učinkovitejši obliki kot pa s samo besedo »prospekt«. Povpraševanje po njem pospešujemo, če navedemo, da si more gost zbog izčrpnih podatkov in pojasnilnih slik v njem ustvariti verno sliko resničnosti.

9. Že zgoraj smo videli: ta si želi to, oni drugo, mišljenja si čestito nasprotujejo. V kolikor ne gre

za čisto določeni krog gostov, je samo po sebi umljivo, da je vsakemu hotelu težko z enim edinim besedilom zagrabit vse one, ki bi jih rad videl pri sebi. Iz tega naj bi sklepali, da naj bi proti dosedanjim navadam, ako bi oglaš večkrat izšli, besedila izmenjavali in naj bi vsakokrat za vodilne besede porabili drug argument.

Kdor primerja gornje poskusne zaključke iz došlih dopisov s petimi najuspešnejšimi oglasi, bo morda našel kake nesoglasnosti; zato je treba še povedati, da so nekateri izmed piscev, ki so za omenjene oglaševalce, utesnujoče priznali njihovo prednost in jih deloma le kot relativno najboljše označevali. Četudi tekma ni spravila na dan nobenih prevratnih dejstev, je pa vendar potrdila že marsikatero staro izkustvo. Odpravila je negotovost v raznih smereh in določila določne smernice, ki bodo marsikomu pri sestavljanju bodoče oglašne reklame prav prišle.

Pazite na izložbe, da bodo prav razsvetljene

Pred nekoliko dnevi me je žena pregovorila, da sva šla v večernih urah na izprehod. Najprej sem, potem tja, končno pa sva si začela ogledovati izložbe in lepe stvari v njih. Seveda, prazniki se bližajo in s tem rastejo želje in raste hrepenenje.

Gledala sva in občudovala. Ne samo razstavljene predmete, o ne, skoraj istočasno sva ugotovila, da imajo naši trgovci dober okus in mnogo smisla za lepo opremo izložb. Izložbeni aranžerji se kar dobro razumejo na svoj posel! In vendar moram nekaj grajati! To je — razsvetljava izložb.

Videla sva izložbe, skromne in preproste, mogoče niti ne urejene po zahtevah dobre razporeditve izloženega blaga. Razsvetljene so pa bile dobro in pravilno. Videla pa sva tudi luksuzne, bogate izložbe, ki so kar vleklo pogled na sebe. Pa ne vse! Kar zabolalo me je občutljivo oko, ker sem pogled naravnost v belo žarečo nitko — žarnice! In še se mi je to zgodilo in še! Posledica pa so tele vrstice, s katerimi opozarjam na napake razsvetljave v izložbah in dam nekoliko nasvetov.

Človeško oko je kaj občutljiv instrument. Zazna že najrahljši sled svetlobe in zna gledati tudi pokrajino v polni dnevni luči. Oko se zna prilagoditi osvetljenosti. Merjenja s posebnimi instrumenti so pokazala, da so predmeti — seveda na prostem — opoldne poleti, če sije jasno sonce, približno stotisočkrat tako močno osvetljeni kot v mraku in približno pol milijonkrat tako močno, kot v jasni noči, ko sveti ščip. Znano je, da doseže oko to prilagoditev s šarenico, ki se zoži, če je svetloba premočna, in razširi, če je svetloba slaba. Manj znano pa je, da je oko, prav za prav njegov živec, neenakomerno občutljivo za različno jakost svetlobe. Pri slabi razsvetljavi hitro opazi razlike v svetlobi, v jarki luči pa manjših razlik ne more več dobro ugotoviti. Slabo osvetljena izložba s slabo nameščenimi žarnicami, tako da se vidi žareča nitka, pa zahteva od očesa, da istočasno gleda predmete, ki so

— recimo — pravilno osvetljeni, in še žarečo nitko, ki ima visoko gostoto svetlobe, ki po domače rečeno slepi oko, ki blišči! Tega pa naš sijajni gledalni instrument vendar ne zmora. Prehuda gostota svetlobe je očesu škodljiva — le pogledite v sonce ali močno žarnico, če morete! Zato oko takoj zoži šarenico in zamaži, če je še to treba. Zožena šarenica pa ne propušča več dovolj svetlobe, da bi oko videlo še predmete v bližini bleščeče žarnice. S tem sem pa tudi razložil, kaj me moti v takih izložbah, kjer vidim žarnice: to namreč, da ni ne vidim! Trgovci, stopite zvečer pred svojo izložbo, in pogledajte, ako vidite žarnico oziroma njeno nitko, bodisi naravnost, bodisi posredno v zrcalu ali okenskem steklu. Prepričajte se bodete, da žarnica res moti in da je zvečer taka izložba naravnost nemogoča, čeprav je mogoče podnevi vzorna. Prav posebej bi še opozoril na one podolgovate žarnice, ki so nameščene ob robovih oken, ob robovih izložbenih omar. Baš te sofitne žarnice najdem na vsakem koraku tako nameščene, da blešče od vseh koncev in krajev, kamor koli pogledam. Zasenčite jih s primerno dekoracijo! V sledečem pa navedem še nekoliko pravil, kako naj bo izložba razsvetljena.

Pravilna osvetlitev

Konkurenčna borba sili trgovca k dobri razsvetljavi. V tihih stranski ulici, kjer sosednje okno rečimo sploh ni razsvetljeno, ni treba, da bi bila svetloba izložbe tako močna, da bi razsvetljevala celo ulico; saj je že primerna osvetljenost predmetov dovolj dobra past za oči... V glavni trgovski ulici pa je konkurenca huda. Tam pa je že potrebna — povprečno seveda — nekako tri- do štirikrat močnejša razsvetljava. Ulica je tu sama po sebi že zelo svetla, pa tudi sosedove izložbe kar blešče v obilici luči. Ni rečeno, da mora vaša izložba še bolj bleščati nego sosednja, saj sem že rekel, da v preveč bleščečih razmerah sploh ničesar ne vidim. Treba pa je, da je vaša izložba primerna okolici in pa pravilno razsvetljena. Razumeli boste, da je treba izložbo s temnimi blagi in predmeti močnejše razsvetliti nego ono z belimi, srebrnimi predmeti, s porcelanom ali kristalom. Določena vrsta dekoracije in določena oblika izložbenega okna zahtevata svetila določene oblike, ki svetlobni tok žarnice pravilno usmerijo in porazdele. Ena sama močna svetilka še ne pomeni dobro osvetljene izložbe!

Rekel sem že, da je treba predmete tem bolj osvetliti, čim svetlejša je okolica. Okvir izložbe naj bo res okvir, to se pravi, na oko naj bo temnejši nego izložba sama. Čim večji bo kontrast, tem boljši bo učinek.

Včasih zelo moti zrealjenje predmetov s ceste same v izložbenem debelem steklu. Običajno je tu vzrok pretemno ozadje izložbe ali pa njena prevelika globina. Tu pač pomaga svetlo dekorirano ozadje. Če moti tako zrealjenje podnevi, pomaga včasih — da prizgete luč. Vseh neprijetnosti pa seveda ne bo mogoče odpraviti.

Končno ponovim še enkrat glavno pravilo: od zunaj se ne sme videti nobena svetilka, še manj pa seveda žarnica, tudi posredno ne v kakih zrealih ali zrcalnih steklih. Vsako bleščanje ni samo škodljivo za oči, ampak moti ogledujočega kupca in s tem je tudi škodljivo za — trgovčev žep!

Denarstvo

Osem tečajev angleškega funta

Novi način trgovanja z angleškimi funti na naših borzah je ustvaril osem tečajev angleškega funta. Poleg teh domačih tečajev funta pa bi se morali navesti tudi še odnosi dinarja proti funtu na tujih borzah. Na ta način pa bi imeli več ko 12 različnih tečajev funta. Pripomniti pa je treba, da je odnos dinarja do tečaja funta na tujih borzah mnogo bolj ugoden kakor pa proti tečaju na domačih borzah. Prvi tečaj v višini 205 din je prav za prav le bolj teoretičnega pomena. Drugi tečaj 238-80 din služi le za državne nabave. Tretji tečaj v višini 241 din, ki se je sedaj uvedel, je nastal na podlagi odločbe Narodne banke, da se mora ena četrtina funtov prodati uvoznikom surovega bombaža in surove volne po tečaju 238. Četrti tečaj funta po 247 din nastane, če se pokrijejo potrebe uvoznikov surovega bombaža in surove volne s 25%. Peti tečaj po 250 din je določen za izvoz povlaščenih predmetov, katerih seznam je bil objavljen v juniju. Šesti tečaj po 254 din je nastal na podlagi odločbe Narodne banke, da se mora prodati tretjina šalterskih deviz uvoznikom surove volne in surovega bombaža po tečaju 238. Sedmi tečaj po 262 din je nastal po odločbi Narodne banke, da se tečaju 238 din doda še 10% in osmi tečaj po 280 din velja za uvoznike kave in še nekaterih kolonialnih predmetov, ki so bili objavljeni prejšnji mesec.

Tečaji vrednostnih papirjev so bili na beograjski borzi dne 15. t. m. naslednji: vojna škoda 465-468, 7% investicijsko posojilo 97-99, 6% begluške obveznice 89-90, 6% dalmatinske 8875-8975, 7% Blair 89-91, 8% Blair 9650-9750, 7% Seligman 99-100, 7% stabilizacijsko 97-98 din.

Vse narodno premoženje Česko-Slovaške se cenil na 265 milijard Kč in to na podlagi vrednosti hiš in nepremičnin, kakor so bile prijavljene zavarovalnicam. Na enega prebivalca Česko-Slovaške bi prišlo 17.700 Kč.

Živnostenska banka prevzame s 1. januarjem vse posle in vso klientelo banke Pestsche, ki bo vse svoje bančne posle likvidirala. Še nadalje pa bo vodila rodbina Pestsche svoje industrijske obrate, katerih pa je že več prodala.

Novi zakon o devizni kontroli stopi v Nemčiji v veljavo 1. januarja. Veljal bo za vse ozemlje sedanje Nemčije ter prenehajo s tem dnevem veljati avstrijski devizni predpisi. Z novim zakonom bodo predpisi proti begu kapitala še znatno poostreni.

Zlata podloga Nizozemske banke v tujini se je povečala od 352 na 481 milijonov goldinarjev. Nizozemska hrani tako veliko zalogo zlata v tujini, da bi imela vedno v tujini zadosti velike zneske za nakup živil.

Kitajski državni dolgovi so narasli po izbruhu vojne z Japonsko samo od 3.2 na 4 milijarde RM.

Modna manufaktura
za dame in gospode

Lončar - Raška - Staré

Ljubljana, Frančiškanska ulica

Davčni svetovalec

Postopanje uradnih organov

F. K. v T. — Prosite pojasnila, ali je prav, da v Vašem kraju v davčne knjižice uradniki ne prenašajo dolga ali zaostanka s praviimi številkami. Izgleda, da imajo nekak interes na tem, ker se napake ponavljajo. Po pojasnilih, katera zahtevate, se ne obnašajo korektno. Vprašujete, kako bi se dalo temu odpravi ali bi ne kazalo, da na občnem zboru združenja zadevo ožigosate.

Odgovor: Ministrstvo za finance je samo uvidelo nekatere nedostatke, ki se dogajajo v uradnem poslovanju, ker se ne vodijo redno davčne glavne knjige in točno ne izpolnjujejo davčne knjižice. Izdalo je radi tega dne 20. junija 1935. št. 44.881/III sledeči razpis: »Temu oddelku (oddelek davkov v ministrstvu financ) dohajajo v zadnjem času pritožbe davčnih zavezancev, da dobivajo od davčnih oblastev netočna pojasnila o stanju njihovih davčnih računov. Zato se jako pogosto dogaja, da davčni zavezanci v smislu pojasnila davčne uprave vplačajo ves znesek dolga, ki se zahteva, a že po najkrajšem času se zahtevajo od njih za isti čas nova plačila. — Taki pojavi se dogajajo ponekod zbog nemarnosti in neuslužnosti davčnih organov, ki dajejo strankam površna pojasnila, ali najpogosteje je razlog za to v okolnosti, ker vkljub najstrožjim odredbam tega oddelka davčne glavne knjige pri večini davčnih uprav še vedno niso v redu vodene, pa je tudi davčnim organom težko ugotoviti točno stanje računa. — Da bi se take nepravilne odstranile in v bodoče preprečile popolnoma upravičene pritožbe davčnih zavezancev, odreja oddelek, da davčne uprave posvetijo rednemu vodenju davčnih glavni knjig največjo pozornost. Vse obremenitve, odpisi in predpisi se morajo najtočneje in najhitreje izvesti v davčnih glavni knjigah. Posebej se odreja, da se mora ves po dnevniku pobrani davek brezpogojno še istega dne vključiti v davčne glavne knjige. Dokler se vsa izvršena vplačila še istega dne ne kontrirajo, ne smejo uradniki z nikakim izgovorom iti iz pisarne.

Da bi se vedno vedelo stanje davčnega računa davčnih zavezancev tudi pri onih davčnih upravah, ki nimajo zaključenih in odobrenih davčnih letnih računov, morajo take uprave zaostanke in preplačila posameznih računov prenesti v naslednje leto s svinčnikom. — Davčne uprave morajo davčnim zavezancem, kadar se na nje obrnejo, najslužneje in najtočneje pojasniti stanje njihovega davčnega zaostanka. Pa tudi takrat, kadar davčne glavne knjige še niso v redu, je dolžnost davčnih organov, da vsakemu davčnemu zavezancu, kadar to želi, z individualno likvidacijo davčnega računa določijo točno stanje davčnega zaostanka.

Medtem, zahtevé po takih pojasnilih bi se preprečile, ako bi davčne uprave vedno in redno izpolnjevale tudi davčne knjižice. Toda to se ne dogaja. Davčne knjižice se pri mnogih davčnih upravah — zelo neredno vodijo. Najpogosteje se to nanaša na stran predpisa, ki je zelo površno izpolnjena. — Iz tega razloga se opozarjajo vse davčne uprave, ki vrše knjiženje in izterjavanje neposrednih davkov, na odredbe št. 18 pravilnika o knjiženju in izterjavanju neposrednih davkov, katerih se morajo najstrože držati. Davčne knjižice morajo biti popolnoma soglasne z računom dotičnega davčnega zavezanca v davčnih glavni knjigah. — Da bi se to doseglo, se mora od vsakega davčnega zavezanca, kadar pride v davčno upravo, zahtevati davčno knjižico, katero je kurentno izpolniti. — Finančne direkcije morajo po rajonskih inspektorjih posvetiti

polno pažno nadzoru nad temi posli in skrbeti, da se bodo davčne uprave strogo držale teh odredb. — Ob priliki inspekcij morajo raonski inspektorji pri davčnih obveznikih, ki pridejo plačati davek, ugotoviti, ali imajo davčne knjižice v redu izpolnjene. — Vsak prestopok prednjih odredb morajo finančne direkcije kaznovati... — Priobčili smo

Vam dobesedno razpis, da se prepričate, da so za malomarnosti, ako obstoje in v kolikor obstoje, odgovorne davčne uprave same. Iz razdraženega tona Vašega vprašanja posnemamo, da imate glede dajanja pojasnil o davčnem dolgu od strani davčnih uprav slabe izkušnje. Zato Vam za bodoče priporočamo pismeno občevanje z davčno upravo ali pa naznanite

ves stvarni položaj dravski finančni direkciji in se pri tem sklicujte na ta razpis. Prepričani smo, da bo finančna direkcija napravila red. Javna kritika, v kolikor ustreza dejanskim prilikam, je sicer dopustna, zapelje pa rada do trditve, katerih bi pozneje, če bi bili klicani na odgovor, ne mogli dokazati, n. pr. »procente«, ki jih navajate.

članek v »Samoupravi« in nove pube za pripovedovanje o edinstvu Jugoslavije. Zivel dr. Maček!

820 raznih društev ima danes Zagreb. Od teh je 269 kulturnih, 100 dobrodelnih, 149 sportnih in 261 stanovskih. Pred 20 leti je imel Zagreb samo 180 društev.

V Zagrebu izhaja danes okoli 400 časopisov, dočim je izhajalo pred 20 leti samo 73.

Fotografski muzej se bo ustanovil v Zagrebu v prostorih Muzeja za umetnost in umetno obrt.

Angleška križarka »Arretusa« je prišla v Dubrovnik, kjer ostane devet dni.

Kmetijska postaja v Tomislavgradu se bo v kratkem otvorila. Postaja bo imela 14 hektarjev lastnega zemljišča.

Generalna direkcija drž. železnice je razpisala licitacijo za postavitve nove železniške postaje na Sušaku. Licitacija bo 10. januarja v Beogradu.

Beogradska trgovinska zbornica je sklenila, da zgradi moderen vaješki dom. Zbornica je dovolila v ta namen kredit pol milijona din.

Naši sezonski delavci so se začeli vračati iz Nemčije. Dosedaj je prišlo v Maribor že 6.500 delavcev v šestih velikih transportih. Napovedanih pa je še 2.500 delavcev, ki pa pridejo v manjših skupinah.

Grški ministri prosvete, železnice, narodne prehrane in prometni ministri so odstopili, ker se niso strinjali z razveljavitvijo izvolitve novega atenskega škofa po vrhovnem državnem sodišču, čeprav je sv. sinod to razsodbo potrdila. Vlada je po tej razsodbi izdala nov volilni zakon za izvolitve poglavarja grške cerkve. Po tem zakonu izbere sv. sinod tri kandidate, od katerih imenuje kralj enega za poglavarja grške cerkve. Ministri se niso s tem strinjali in so zato odstopili. Na njih mesto so že imenovani drugi ministri in je kriza vlade rešena.

Romunska vlada je sklenila, da povisava svoja poslanstva v Beogradu, Ankari in Atenah v veleposlanstva.

Romunska vlada je prepovedala božična drevesca, ker so ta tu običaj. Intervencija Nemcev, da se vsaj njim dovolijo božična drevesca, je bila zaman.

Za predsednika švicarske zvezne republike je bil izvoljen dr. Etter. Od 210 glasov je dobil 150.

Zveza narodov je sklenila, da bo znižala svoj proračun za 20%.

Česko-slovaški parlament je sprejel pooblastilni zakon.

Slovaška vlada je razpustila vse telovadne organizacije, njih premoženje pa pripade Hlinkovi gardi. Za vrhovnega poveljnika te garde je bil imenovan prof. Tuka, ki je bil svoje dni zaradi veleizdaje obsojen na več let ječe.

Vlada Karpatske Rusije je sklenila, da je uradni jezik na njenem območju ukrajinski.

Namen dr. Schachtovega potovanja v London je baje tudi ta, da pridobi Chamberlaina za nadaljevanje dosedanje angleške miro-ljubne politike.

Gibanje za uvedbo obvezne vojaške službe v Angliji pridobiva vedno več pristašev v vrstah angleške vladne stranke.

Nemčija bo v kratkem začela delati tudi na svoji vzhodni meji trdnjaviški pas. Potrebni cement za ta pas so že začeli dovažati. Tudi jugoslovanski cement se bo uporabljal za ta pas.

Nemčija gradi sedaj dve oklopnici po 35.000 ton, načrti za tretjo pa se izdelujejo. Poleg tega gradi še več križark po 6000 in 10.000 ton.

Novo Maginotovo obrambno linijo delajo Francozi s pospešenim tempom ob meji Tunisa proti Libiji.

Egiptska vlada je izdelala petletko za povečanje egiptске vojske od 4 na 5 divizij. Stroški za to povečanje vojske bodo znašali 19 milijonov funtov letno.

Maršal Blücher je baje dodeljen vojnomu ministrstvu. Vse vesti o njegovi justifikaciji so torej bile brez podlage.

Madžarska vlada je za štiri tedne ustavila izhajanje narodno socialističnega lista »Magyar Orszag«. Nadalje je ustavila 43 listov, ki so bili večinoma v židovskih rokah.

Prebivalstvo države Mehiko je naraslo od 1. 1930. od 16.522.000 na 19.47 milijona ljudi.

Sejmi

18. decembra: v Dolnji Lendavi.
19. decembra: v Brežicah, Te-harjih.

20. decembra: v Ormožu, Ptuj, Dolnji Lendavi.

21. decembra: v Ljubljani, Krašnji pri Kamniku, Celju, Ptuj, Trbovljah, Laškem.

22. decembra: v Šmihel-Stopičah, Turnišču, Dol. Lendavi.

23. decembra: v Mariboru.

24. decembra: v Brežicah, Celju, Trbovljah.

Italija in Sueški prekop

Od vseh zahtev, ki jih postavlja Italija proti Franciji, izgleda zahteva po udeležbi pri upravi Sueškega prekopa kot najbolj upravičena in najlaglje izvedljiva. V resnici pa je vsa zadeva le malo bolj zapletena.

Italija utemeljuje svoje zahteve s tem, da bi morale upravljati Sueško družbo one države, ki so na Sueškem prekopu najbolj zainteresirane. Med te pa spada zlasti Italija, saj je glede uporabe Sueškega prekopa že na drugem mestu, takoj za Anglijo. Razumljivo pa je tudi, da je Italija postavila to zahtevo. Za Italijo, ki je v velikih deviznih težavah, pomeni izdatek za pristojbine za prevoz ladij skozi Sueški prekop veliko obremenitev. Ti izdatki dosegajo na leto tudi pol milijarde lir in naravno je, da bi Italija hotela to breme znižati.

Toda na drugi strani pa je treba upoštevati naslednja dejstva. Sueška prekopna družba je zasebno podjetje. Pravno nima zato nobena država možnosti, da bi kar razpolagala s temi delnicami. Posebno pa je to težko za Anglijo, kjer je zasebna lastnina nedotakljiva.

Sicer pa je bil ob ustanovitvi Sueške družbe vsaki državi in vsakemu narodu vstop v to družbo odprt. Toda ko je Lesseps začel delati prekop in ko so bile delnice Sueške prekopne družbe položene v podpis, so od 400.000 delnic Francozi podpisali 208.000, torej več ko polovico, Italijani pa le 2719. Egiptski podkralj pa je prevzel ves ostanek delnic, ker je zaupal Lessepsu. Prekop se je zgradil torej s središtvu Francozov in egiptskega podkralja, čigar paket delnic so pozneje kupili Angliji. Italija je torej ugodno priliko zamudila, kar pa je edino njena krivda.

Se večja težava pa je v tem, ker bi v 20 letih moral preiti Sueški prekop sploh v last egiptске države, ki tudi izjavlja, da se tej pravici nikakor ne misli odreči. Zadeva Sueškega prekopa torej nikakor ni samo francosko-italijanska zadeva, temveč se brez privoljenja egiptске vlade sploh ne more izvesti. Malo težko si je misliti, da bi se egiptska vlada le svoje pravice hotela odreči.

Italija zahteva udeležbo v upravi Sueške prekopne družbe predvsem

zato, da bi se zmanjšale prekopne pristojbine. Sueška prekopna družba pa temu razlogu ugovarja, ker je že družba sama pristojbine znižala. Te so znašale do leta 1921. 8 in pol šilinga, takrat so bile znižane na 6 šilingov in od včerajšnjega dne dalje so znižane na 5'9 šilinga. Večje znižanje pa da ni mogoče, ker bi bilo sicer podrti finančno ravnovesje družbe.

Družba pa tudi ugovarja italijanskemu očitku, da plačuje Italija previsoke pristojbine. Družba pravi, da pomeni za Italijo Sueški prekop mnogo večji prihranek ko za Anglijo. Kajti s potovanjem skozi Sueški prekop si prihrani angleška ladja, ki potuje iz Londona v Avstralijo, le eno desetinko poti, ki bi jo napravila pri potovanju okoli Rta Dobre nade, do čim pomeni za Italijo prekop skrajšanje poti iz Italije v Etiopijo za 8 desetink.

Zelo težko je zato reči, kako se bo rešila italijanska zahteva po udeležbi v upravi Sueške prekopne družbe. Zaenkrat je gotovo le to, da so zaradi te zahteve padle delnice družbe na pariški borzi od 17.900 na 16.400 frankov.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

870 — Gdansk: kompenzacijski posli: za jugoslovanski tobak in druge proizvode bi mogla neka tvrdka dobavljati ribje olje ter aparate za boljše izkoriščanje goriva pri motornih vozilih;

871 — Varšava: nasoljene sardele;

872 — Pariz: koruza za setev, bel konjski oves;

873 — Amsterdam: ženske in moške modne predmete išče zastopniška tvrdka;

874 — Glasgow: stekleni izdelki (kristalni) in porcelan;

875 — Dunaj: nasoljena in posušena goveja, svinjska in ovčja čreva;

876 — Cape Town: umetno cvetje za ženske klobuke;

877 — Berlin: pivovarniški ječmen, tehnična svinjska mast, ovčje in jarcje kože ter ovčja čreva;

878 — Amsterdam: ženski šali iz čiste in umetne svile, volne in bombaža;

879 — Dunaj: vrbovo protje za kožarske izdelke;

880 — Genova: mesni izdelki;

881 — Hamburg: plošče iz azbestnega cementa in druge stavbene plošče išče zastopniška firma;

882 — New York City: puh za postelje;

883 — Pariz: surove ovčje kože neostrižene, za izdelavo krznenih plaščev;

884 — Budapešta: kostna mast;

885 — London: konzerve iz povrtnin, mesa in rib;

886 — Amsterdam: feromangan in mangan.

887 — Lahore (Indija): zastopniška firma se zanima za železo in železne izdelke, elektrotehnične predmete, kmetijske stroje in kmetijsko orodje, za papir in papirne izdelke, slike, razglednice, novotarije, galanterijsko blago in farmacevtske izdelke.

888 — New York: laneni in bombažni namizni prtji,

889 — Chicago: konfekcija, usnjeni izdelki, preproge, pohištvo,

kuhinjska posoda, novotarije,

890 — Leipzig: surov vinski kamen,

891 — Magdeburg: lesen gradbeni material vseh vrst,

892 — Halle a/S (Nemčija): fine vrste lesa in vezane plošče,

893 — Istanbul: urad za ekonomske in finančne posle nudi svoje usluge vsem interesentom, ki potrebujejo informacije in navsvete o trgovinskih zvezah s Turčijo,

894 — New York: živila in kemikalije,

895 — Halle a/S: vse vrste sadja in povrtnine,

896 — Amsterdam: svinčena in kromova ruda,

897 — New York City: paprika.

Interesenti naj se za naslove obrnejo na Obaveštajni odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Ratniški dom. Pri tem naj navedejo svoje ime in številko, pod katero je ponudba objavljena.

Novi tečaji italijanske turistične lire

Italijanske pristojne oblasti so izdale sklep o novem turističnem tečaju lire. Novi tečaj je nekoliko zvišan razen za funt, in sicer: za francoski frank od 173 koncem avgusta na 182,50, za dansko krono od 21,73 na 22,80, za norveško krono od 19,31 na 20,30, za švedsko krono od 18,82 na 19,80, za portugalski eskudos od 106,7 na 112,20, za egiptovski funt od 0,946 na 0,994, za argentinski pezos od 18,60 na 21,20, za angleški funt od 103 na 98, za palestinski funt od 102,90 na 97,90, in za južno afriški funt od 102,10 na 97,10.

Gospodarski napredek Turčije

V zadnjem poslovnem poročilu znane Otomanske banke v Carigradu se presoja gospodarski položaj Turčije zelo ugodno. Letošnja žetev je bila prav zadovoljiva. Industrializacija dežele napreduje

po načrtu, zlasti pa na sektorju tekstilne industrije. Odlojučna mesta pripravljajo triletni načrt za pospeševanje rudarstva ter trgovinske mornarice. Stanje državnih financ se je znatno popravilo, ker so davčni dohodki narasli. Poročilo tudi obširno analizira trgovinske odnose Turčije s tujino ter opozarja na razne težkoče, ki so se pojavile in ki bi se morale v interesu turškega gospodarstva odpraviti. Poročilo pravi, da so trgovinski odnosi s tujino danes mnogo preveč zapleteni.

Doma in po svetu

Glavni volivni odbor bo s svojim delom najbrže gotov šele v začetku prihodnjega tedna. Za to nedeljo je odredil državni odbor nadomestne volitve v šestih občinah Srbije.

Po volivnem zakonu dobi JRZ poleg nosilca liste 303 poslance, opozicija pa poleg dr. Mačka 67 poslancev. V dravski banovini dobi JRZ vse mandate. V savski banovini dobi JRZ 43, dr. Maček pa le 31, v primorski pa JRZ 14 in dr. Maček le 10 mandatov.

Lista dr. Stojadinovića je dobila absolutno večino v 234 volivnih okrajih, lista dr. Mačka v 120, lista dr. Ljotića pa v dveh.

Banska uprava v Ljubljani je najela pri SUZORJU posojilo v višini 43 milijonov din za modernizacijo in razširitev banovinskih bolnišnic v Sloveniji. Ban dr. Natlačen je imenoval zato posebno sekcijo za tehnično modernizacijo in razširitev bolnišnic.

Minister za ljudsko zdravje in soc. politiko dr. Cvetković je obljubil, kakor poroča »Slovenec«, da bo dal v najkrajšem času sredstva za dovršitev kirurškega paviljona v ljubljanski bolnišnici. Za popolno ureditev paviljona je potrebnih še okoli 3 milijone din.

Dr. Franjo Poljak, bivši minister za agrarno reformo ter hrvatski politik je umrl v Zagrebu.

Podpredsednik francoske radikalno socialistične stranke Jack Kayser je prišel v Beograd ter se bo na povratku v Francijo ustavil tudi v Zagrebu. Izjavil je, da je prišel v našo državo po privatnih opravkih.

Pred stanovanje zagrebškega odvetnika dr. Werka, ki je pristaša JRZ, je bil obešen naboj, ki je eksploziviral. Na hodniku so našli listek, na katerem je bilo napisano: »Trdno smo prepričani, da smo vam dali novega gradiva za nov

Tržna poročila

Žitni trg

Ponudba na domačem pšeničnem trgu je zelo slaba. Kar se ponudi blaga, ga kupijo večinoma mlini. Prizad je kupil 13. decembra samo 3 vagonne pšenice. Vsi njegovi nakupi pšenice so s tem narasli na 18.417 vagonov. Izvozna pariteta proti marčnemu terminu v Liverpoolu je 56.80, proti januar-skemu v Rotterdamu pa 58.30 dinarjev.

Na tujih trgih je postala tendenca zopet ohlapna. Do 13. t. m. so se cene dvigale, tedaj pa je nastal preobrat, ter so cene nazadovale.

tendenci mirna. Zanimanje kupcev za izvoz v zapadno Evropo je prenehalo, ker je Narodna banka znižala tečaj funta. Vagonsko blago se je prodajalo po 106 do 107, šlepovsko pa po 106 do 108 din. Izvozna pariteta proti januar-skemu terminu v Rotterdamu 96.60, proti ceni za efektivno blago pa 97.30 din.

Tudi cene za koruzo so na tujih trgih popustile, v primeri s pšenico pa le v neznatni meri. Še vedno se drži koruza na visokem nivoju.

Zagrebski tedenski sejem

Zaradi lepega vremena je bil zadnji tedenski sejem v Zagrebu

dobro obiskan. Cene pa so ostale v glavnem neizpremenjene, ker ni bilo tujih kupecev.

Dogon: 13 bikov, 306 krav, 53 junic, 72 volov, 7 juncev, 232 telet, 230 konj in žrebet, 752 svinj in 461 pujskov.

Cene za kg žive teže: bikji 3 do 4, krave za klanje 3-4, krave za klobase po 2 do 3, junice za klanje 4 do 5, junice za rejo 1000 do 1300 (za žival), voli I. vrste 5 do 5'60, II. vrste po 3 do 4'50, junji 4 do 5, živa teleta 6.50 do 8, zaklana po 8 do 10'50, debele svinj 9'50 do 11, mršave 7 do 9, sremske debele 9 do 10, zaklane 11 do 12'75, pujski 7 do 9 din.

Detelja 80 do 90, otava 70 do 85, seno 50 do 70, slama za steljo 40 do 50 din za 100 kg, krompir 0'60 do 1 din, zelje 0'40 do 0'50, repa 0'25 do 0'35 din za kg.

Dunajski živinski sejem

Na dunajski živinski trg z dne 12. decembra je bilo prignanih skupno 2054 glav klavne živine, od te iz Jugoslavije 110. Izredni voli so bili po 1,05, tertia po 0,60 do 0'90, bikji po 0,60 do 0,76, krave po 0,54 do 0,69, mršava živina po 0,40 do 0,54 RM za kg žive teže. Trg je bil v začetku živahen, kasneje pa je živahnost popustila. Cene za prvovrstne vole in prima bika so popustile, srednji voli so se pocenili za 2 stotinki, slabši celo za 5 stotink. Neprodanih je ostalo 34 glav živine.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“

Radio Ljubljana

Sobota dne 17. decembra. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih. — b) Dogodivščine Miki-miške (članice Nar. gledališča) — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Zagorski rudnik (Arnošt Adamič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Beseda k prazniku (F. S. Finžgar) — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Vesel večer z Josipom Jurčičem. Besedilo pripravil Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igr. družine. Sodelujejo Fantje na vasi. (Vodi ing. Ivan Pengov) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 18. dec. 8.00: Plošče — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 8.45: Verski govor (ravn. Jože Jagodić) — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Kmečki trio — 10.15: A. Dvořak: Ameriški kvartet v F-duru (plošče) — 10.45: Bežigrjski pevski zbor — 11.30: Koncert. Sodelujeta: Leopold Turšič (fagot solo) in radijski orkester — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Koncert opernih spevov. Izvaja Marijan Rus, član zagrebske opere, pri klavirju prof. M. Lipovšek. Vmes plošče — 17.00: Kmet. ura: Gospodarjenje z gozdom (ing. Karel Tavčar) — 17.30: Vesel domač koncert. Sodelujejo: gđc. Poldka Zupanova, Poldka Rupnikova, gg. S. Banovec, Tone Petrovič in radijski orkester — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Notranja kolonizacija — 19.50: Klavirski koncert: Umetni plesi z narodnimi prvini (prof. Pavel Sivic) — 20.30: Ura skladatelja E. Hochreiterja. Poje Sattnerjev zbor, vodi kapelnik A. Neffat, orgle: Salvator Majhenič — 21.10: A. Dvořak: Iz novega sveta, simfonija

št. 5 v c-molu, op. 95 (plošče) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Koncert radijskega orkestra. Ponedeljek dne 19. decembra. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Zdravn. ura: Zgodovina psihiatrije (dr. Bogomir Magajna) — 18.20: Koroške narodne pesmi (plošče) — 18.40: Zimski ljudski svetniki (Boris Orel) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Lirika Djure Jakšiča — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Večer Viktorja Parme. Sodelujejo: gđc. Milica Polajnar (sopran), S. Banovec (tenor), mešani zbor »Sloga« in radijski orkester. Dirigent: Heribert Svetel — 21.15: Reproduciran koncert: Godbe grenadirske garde — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije Emone.

Štev. 17.306/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 28. decembra 1938, neposredno pismeno pogodbo za dobavo 200 plošč pocinkane železne pločevine 1x2 m, debeline 0'75 milimetrov za Obratno upravo Zabukovca.

Ostali pogoji pri podpisnem rudniku.

Državni rudnik v Velenju.

Štev. 17.312/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 4. januarja 1939, neposredno pismeno pogodbo za dobavo 2 pisalnih strojev najnovejše konstrukcije.

Ostali pogoji pri podpisnem rudniku.

Državni rudnik v Velenju.

ANT. KRISPER COLONIALE
LASTNIK

VERLIČ JOSIP, LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 31 — BLEIWEISOVA C. 56

Veletrgovina kolonialna in špecijske robe

Veleprazarna kave / Mlini za dišave

Telefon interurban 2363 / Brzojavni naslov: Verlič Ljubljana / Ustanovljeno leta 1834

POSLOVNA HIŠA IN SKLADIŠČA

Direktni uvos kave, čaja, južnega sadja, dišav in vsega drugega kolonialnega blaga. Zaloge spirita, žganja in vseh mineralnih voda. Točna postrežba / Ceniki na razpolago

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE

r. z. z. n. z. v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881

Nove vloge

so vsak čas izplačljive in jih obrestuje po 4% vezane na 3 mesece pa po 5%

Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod

Darila

za Božič, lepa in praktična, s katerimi gotovo razveselite obdarovanca, kupite

po znižanih cenah v

MANUFAKTURI NOVAK

LJUBLJANA — Kongresni trg 15 pri nunski cerkvi

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi poizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journales, šolske zvezke, mape, odjemalne knjige, risalne bloke itd.

TVRDKA

Ivan Pielick

Trgovina z južnim in domačim sadjem ter zelenjavo na debelo

LJUBLJANA

Lingarjeva ul. (Knezoškofijska palača)

se priporoča za nakup rozin, orehov, orehovitih jederc, pomaranč, limon, mandarin itd., katero blago ima vedno na zalogi in najceneje

DOMAČE ČISTILO

SLAVIN

Vam je pri snazenju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emajla, steklenine itd. res neobhodno potreben, ker vam osnaži vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklico je znak naše kvalitete. Za cenjena naročila se priporoča

SLAVIN!

Najugodnejše kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. pri

A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ul. 12-14

ker smo im cenje vsled velike zaloge v engros in detajlni prodaji globoko znižali // Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniški in knjigoveškimi potrebščinami na debelo in na drobno Lastna industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica štev. 4

Telefon 33-80

Najpopolnejši žarometi proti megli in ostali avtomaterial

M. BAHAR - LJUBLJANA

Celovška c. 38 — Telefon 22-92

Ne kupujte tehtnice!!! preden niste vprašali pri nas

5letna garancija!

Izdelujemo 3 vrste avtomatičnih tehtnic

5letna garancija! od 2 do 20 kg v prvovrstni kvaliteti v raznih barvah

Titan d. d., Kamnik